

CHRISTOS TZITZILIS, *Griechische Lehnwörter im Türkischen (mit besonderer Berücksichtigung der Anatolischen Dialekte)*, Wien 1987, 201 sayfa. Österreichische Akademie der Wissenschaften. Philosophisch-Historische Klasse.

Anadolu'nun nasıl zengin bir kültür mirasına sahip olduğu muhtelif araştırmacılar tarafından ortaya konulmakla beraber bunun dilcilik alanının en canlı yönü olduğu yıllardan beri ispat edilmektedir. Zira en çok bu alanda yayın yapılmıştır. Daha geçen asırda Anadolu'yu ziyaret eden kişilerin dikkatini çeken bu zenginlik üzerine çok araştırma yapılmakla beraber daha uzun yıllar araştırmacıları meşgul edecek bir kaynaktır. Bunlar arasında Rumcanın özel bir yeri bulunmaktadır. Türklerin Anadolu'yu bir anavatan olarak benimsedikleri devirlerde bile aktivitesini koruyan Ortodoks mezhebine bağlı bu topluluk ile olan temas her zaman için sürdü gitti. Ta ki Lozan Barış Andlaşmasındaki bir maddeye dayanılarak gerçekleştirilen nüfus değişimi konusudur ki, artık bir devrin kapandığını ortaya koydu. Bununla beraber ülkemizdeki dil çalışmalarının halk arasında yaygınlaştırılması ve bilhassa halk ağzından derlenen sözcüklerin bir araya getirildiği Derleme Sözlüğünün hazırlanması ve neşri araştırmalara yeni bir yön verdi. Elimizdeki kitap da Rumcadan geçip de halk arasında yaşayan kelimeler üzerinde durmaktadır. 597 madde halinde bir araya getirilen bu derleme, canlı tanıklar kadar araştırmalara da dayandırılmıştır. Herbir özelliğin kısa bir lügat ile değil fakat detaylı olarak ana metinlere dayandırılması kaçınılmazdır. Bunu da ihmal etmeyen araştırmacı mümkün mertebe açık vermeden konu ile alakalı kaynakları göstermiştir. Bir eksik bırakmamağa gayret ettiği görülüyor. S.11-18 arasında kullanılan eserlerin listesi verilmiştir. Konu için gerekli olan indeksler ayrı ayrı belirtilmiştir. Bu tarz bir çalışma, kültür yayılması kadar, maddi varlıkların da yaygınlığını göstermesi bakımından önemlidir. Eser, genelde, denizcilik terimleri ile tarım alanlarında kullanılan bir kısım malzemenin detayları üzerinedir. Mesele bu kadar kısa cümle ile geçiştirilemez. Her bir özellik ayrı kültür gelişmeleri içinde ele alınmalıdır. Bununla beraber dilciler ellerindeki malzemeyi genelde lügatlerden başlayarak metinlere dayandırdılar. Elimizdeki eseri hazırlayan da bu havadan kendisini kurtaramamış. Bununla beraber yukarıda belirttiğim alanlarda çalışanların her zaman başvuru kitabı olacaktır. Eserin hazırlanışı ve yayını için gösterilen titizlik her türlü takdirin üstündedir. Balkan tarihi ve dolayısıyla Türk tarihi ve ayrıca muhtelif Türko-loji alanlarına selâhiyetle yaklaşan Akademinin bu eseri neşretmekle gösterdiği titizlik, kalıcı bir eserin meydana gelmesini sağlamıştır.

PROF.DR. MAHMUT H.ŞAKIROĞLU

